



Istungidokument

A8-0126/2019

1.3.2019

RAPORT

ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte 2017. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2018/2211(DEC))

Eelarvekontrollikomisjon

Raportöör: Martina Dlabajová

SISUKORD

	lk
1. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS.....	3
2. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS.....	5
3. EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	7
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	11
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	12

1. ETTEPANEEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte 2017. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2018/2211(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte 2017. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet,
- võttes arvesse kontrollikoja aruannet ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte eelarveaasta 2017 raamatupidamise aastaaruande kohta koos ühisettevõtte vastusega¹,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust² 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusvääruse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 12. veebruari 2019. aasta soovitusel ühisettevõtte tegevusele heakskiidu andmise kohta 2017. aasta eelarve täitmisel (05827/2019 – C8-0100/2019),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)³, eriti selle artiklit 208,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁴, eriti selle artiklit 70,
- võttes arvesse nõukogu 27. märtsi 2007. aasta otsust 2007/198/Euratom (millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte ning antakse sellele eelised)⁵, eriti selle artikli 5 lõiget 3,
- võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2013. aasta delegeeritud määrust (EL) nr 1271/2013 raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa

¹ ELT C 452, 14.12.2018, lk 12.

² ELT C 452, 14.12.2018, lk 12.

³ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁴ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁵ ELT L 90, 30.3.2007, lk 58.

Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208¹,

- võttes arvesse kodukorra artiklit 94 ja IV lisa,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A8-0126/2019),
1. annab heakskiidu ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisevõtte direktori tegevusele ühisevõtte 2017. aasta eelarve täitmisel,
 2. esitab oma tähelepanekud alltoodud resolutsioonis;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja resolutsioon, mis on selle lahutamatu osa, ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisevõtte direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

¹ ELT L 328, 7.12.2013, lk 42.

2. ETTEPANEEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte 2017. aasta raamatupidamiskontode sulgemise kohta (2018/2211(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte 2017. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet,
- võttes arvesse kontrollikoja aruannet ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte eelarveaasta 2017 raamatupidamise aastaaruande kohta koos ühissetevõtte vastusega¹,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust² 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 12. veebruari 2019. aasta soovitusel ühissetevõtte tegevusele heakskiidu andmise kohta 2017. aasta eelarve täitmisel (05827/2019 – C8-0100/2019),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)³, eriti selle artiklit 208,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁴, eriti selle artiklit 70,
- võttes arvesse nõukogu 27. märtsi 2007. aasta otsust 2007/198/Euratom (millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte ning antakse sellele eelised)⁵, eriti selle artikli 5 lõiget 3,
- võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2013. aasta delegeeritud määrust (EL) nr 1271/2013 raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa

¹ ELT C 452, 14.12.2018, lk 10.

² ELT C 452, 14.12.2018, lk 12.

³ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁴ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁵ ELT L 90, 30.3.2007, lk 58.

Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208¹,

- võttes arvesse kodukorra artiklit 94 ja IV lisa,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A8-0126/2019),
1. annab heakskiidu ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissettevõtte 2017. aasta raamatupidamiskontode sulgemisele,
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissettevõtte direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojaile ning korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

¹ ELT L 328, 7.12.2013, lk 42.

3. EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

tähelepanekutega, mis on ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte 2017. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa (2018/2211(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma otsust ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte 2017. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 94 ja IV lisa,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A8-0126/2019),
- A. arvestades, et ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte (edaspidi „ühisettevõtte“) loodi 2007. aasta märtsis nõukogu otsusega 2007/198/Euratom¹ 35 aasta pikkuseks perioodiks;
- B. arvestades, et ühisettevõtte liikmeteks on Euratom, mida esindab komisjon, Euratomi liikmesriigid ja kolmandad riigid, kes on sõlminud Euratomiga koostöölepingu juhitava termotuumasünteesi alal;
- C. arvestades, et ühisettevõtte eesmärk on anda liidu panus ITERi rahvusvahelisse termotuumaenergeetika projekti, rakendada Euratomi ja Jaapani vahelist laiemat lähenemisviisi ning valmistada ette termotuumasünteesi näidisreaktori ehitamine;
- D. arvestades, et ühisettevõtte alustas iseseisvat tööd 2008. aasta märtsis;

Üldine teave

1. võtab teadmiseks, et kontrollikoja aruandes ühisettevõtte 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) leitakse, et raamatupidamise aastaaruanne annab kõigis olulistes aspektides õiglase pildi ühisettevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2017. aasta seisuga ning finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest sel kuupäeval lõppenud aastal vastavalt ühisettevõtte finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele;
2. võtab teadmiseks, et ühisettevõtte 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;
3. rõhutab asjaolu, et ühisettevõtte haldab ITERi projekti tehtavat liidu osamaksu ning eelarvepiirang suuruses 6 600 000 000 eurot aastani 2020 tuleb säilitada; märgib, et see summa ei sisalda Euroopa Komisjoni poolt võimalike ettenägematute kulude katmiseks

¹ Nõukogu 27. märtsi 2007. aasta otsus 2007/198/Euratom, millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte ning antakse sellele eelised (ELT L 90, 30.3.2007, lk 58).

2010. aastal välja pakutud 663 000 000 eurot;

4. märgib, et 2016. aasta novembris kiitis ITERi organisatsiooni nõukogu (edaspidi „ITERi nõukogu“) heaks ITERi uue projektikirjelduse projekti ulatuse, ajakava ja maksumuse osas; märgib lisaks, et kiideti heaks esimese plasma ja deuteeriumi-triitiumi projektide üldine ajakava; võtab teadmiseks asjaolu, et pärast ITERi uue projektikirjelduse heakskiitmist koostas ühisettevõtte uue ajakava ning arvutas ümber ühisettevõtte hinnangulise panuse projekti ehitusetapi valmimisse;
5. väljendab jätkuvat muret selle pärast, et terve ehitusetapi eeldatav valmimistähtaeg on praegu kavandatud ligikaudu 15 aastat hilisemaks alguses projektikirjelduses toodud tähtajast; võtab teadmiseks asjaolu, et ITERi projektiga seoses teatati 2017. aasta lõpus, et lõpule on viidud 50 % kogu ehitustööst esimese plasma valdkonnas; märgib, et ITERi nõukogu kinnitatud uus ajakava koosneb neljast etapist ning projekti ehitusetapi (esimene plasma) esimese strateegilise vahe-eesmärgi saavutamise tähtaeg on detsember 2025 ja kogu ehitusetapi prognoositud valmimistähtaeg on detsember 2035; võtab teadmiseks asjaolu, et uue etappideks jaotatud lähenemisviisi eesmärk on projekti rakendamise parem ühtlustamine kõigi ITERi organisatsiooni liikmete prioriteetide ja piirangutega;
6. märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt selgus tulemustest, mida 2016. aasta detsembris tutvustati ühisettevõtte juhatasele, et pärast 2020. aastat vajatakse ehitusetapiks eeldatavalt 5 400 000 000 eurot lisavahendeid (2008. aasta väärtuses), mis on 82 % rohkem kui heaks kiidetud 6 600 000 000 euro suurune eelarve (2008. aasta väärtuses); kordab tõsiasi, et nõukogu poolt 2010. aastal heaks kiidetud summa 6 600 000 000 eurot on ühisettevõtte kulutuste ülemmäär aastani 2020; tunnistab, et ITERi projekti lõpuleviimiseks vajalikuks täiendavaks rahastamiseks tuleb kasutada tulevases mitmeaastases finantsraamistikus võetud kohustusi;
7. toonitab asjaolu, et lisaks ehitusetapile peab ühisettevõtte panustama ka ITERi kasutusetappi ning sellele järgnevasse deaktiveerimis- ja dekomisjoneerimisetappidesse; võtab teadmiseks, et panus deaktiveerimise ja dekomisjoneerimise etappidesse on hinnanguliselt 95 540 000 eurot (2001. aasta väärtuses) ja 180 200 000 eurot (2001. aasta väärtuses); väljendab muret selle pärast, et tegevusetapi jaoks vajalikku rahalist panust pärast 2035. aastat ei ole veel hinnatud; kutsub ühisettevõtet üles hindama 2035. aasta järgse tegevusetapi kulusid võimalikult kiiresti;
8. rõhutab, et 14. juunil 2017 avaldas komisjon teatise ELi panuse kohta ITERi projekti, väljendades seisukohta, et ajakava jaoks oleks asjakohane 24-kuuline ning eelarve jaoks 10–20 % suurune ettenägematute olukordade reserv; märgib lisaks, et 6 600 000 000 euro suurusest eelarvest kinnipidamisega seotud meetmete hulka kuulus esimese plasma jaoks mitte hädavajalike komponentide hankimise ja installeerimise edasilükkamine; **on väga mures**, et hoolimata ITERi projekti ehitusetapi juhtimisel ja kontrollimisel tehtud edusammudest püsib oht, et võrreldes uue projektikirjeldusega võivad projekti elluviimise kulud endiselt kasvada ja selle lõpuleviimine veelgi edasi lükkuda; palub nii ühisettevõttel kui ka tegelikult kõikidel projekti osapooltel võtta asjakohaseid meetmeid kõigi võimalike riskide kindlakstegemiseks ja analüüsimiseks, ning koostada tegevuskava, mis sisaldaks ka edasist analüüsi Brexiti mõju kohta;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

9. märgib, et ühissetevõtte 2017. aasta lõplik, täitmiseks kasutada olnud eelarve sisaldas 588 916 058 euro suuruses summas kulukohustuste assigneeringuid ja 864 914 263 euro suuruses summas maksete assigneeringuid; märgib, et kulukohustuste ja maksete assigneeringute kasutusmäärad olid vastavalt 99,9 % ja 96,3 % (2016. aastal 99,8 % ja 98,1 %);
10. peab kahetsusväärseks, et eelarve planeerimise protsessi tõsiste puuduste tõttu, millele lisandus mõne lepingu kiirendamine, vajab ühissetevõtte 2017. aastal lõpuks 832 600 000 eurot maksete assigneeringutena, samal ajal kui veebruaris 2017 heaks kiidetud esialgne summa oli 548 600 000 eurot; märgib kahetsusega, et ühissetevõtte hinnangul on maksete assigneeringutes 2018. aasta eelarves puudujääk umbes 150 000 000 eurot; võtab ühissetevõtte vastuse põhjal teadmiseks, et Euratom eraldas täiendavad maksete assigneeringud ning maksete prognoosimise süsteem on täielikult ümber kujundatud ja integreeritud;
11. märgib, et kulukohustuste assigneeringutest summas 588 916 058 eurot kasutati peaaegu 96,5 % otseste individuaalsete kulukohustuste kaudu (2016. aastal 99,7 %);
12. tunnustab 2017. aasta eelarve peaaegu täielikku rakendamist ja automaatseid ülekan dmisi;
13. märgib, et 2017. aasta eelarve ülejääk oli 17 236 192 eurot (2016. aastal 5 880 000 eurot);

Tulemused

14. märgib, et ühissetevõtte kasutab oma tegevuse tulemuslikkuse mõõtmiseks tehniliste ja mittetehniliste eesmärkide ning peamiste tulemusnäitajate kogumeid; väljendab heameelt selle üle, et ühissetevõtte täitis 2017. aastal ITERi nõukogu kavandatud üheksast vahe-eesmärgist seitse; märgib rahuloluga, et ITERi projekti üldisel tasandil saavutati ITERi nõukogu 32st vahe-eesmärgist 30;
15. märgib, et kavade sisu ja struktuur ning seega nende usaldusväärsus ja tulemuslikkus on viimastel aastatel paranenud;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

16. märgib, et 2017. aastal jätkas ühissetevõtte juhatus pettusevastase strateegia riigihangete osa rakendamist; märgib, et ühissetevõtte võttis oma hankepettuse riskinäitajate kogumi põhjal kasutusele kontrollnimekirja, st ohumärgid, mida peetakse pettusevastase IT-vahendi väljatöötamise eeltingimuseks, ning need töötati välja asutusesiseselt; võtab teadmiseks, et kontrollnimekirja kasutatakse nüüd ühissetevõtte siseprotsessides koos teiste hankemuudatustega; märgib, et uued tulijad said eetika- ja aususeteemalist koolitust;

Töötajate valik ja töölevõtmine

17. märgib kahetsusega, et kontrollikoda tuvastas olulisi puudusi juhtivtöötajate värbamisel;

palub ühissettevõttel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru kõigist selles valdkonnas võetud parandusmeetmetest;

Sisekontroll

18. märgib, et ühissettevõtte ei ole järjepidevalt kontrollinud kõrgema juhtkonna huvide deklaratsioone; palub ühissettevõttel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru kõigist selles valdkonnas võetud parandusmeetmetest;
19. märgib, et Euroopa Liidu Üldkohus tühistas 2018. aastal kaks ühissettevõtte 2015. aasta töölevõtmisotsust seoses õigusnormide rikkumisega värbamismenetluse raames; võtab ühissettevõtte vastusest teadmiseks, et ühissettevõtte esitas nende otsuste tühistamise kohta edasikaebuse ja et Euroopa Ombudsman tegi neil juhtudel otsuse ühissettevõtte kasuks;
20. märgib kahetsusega, et sisemistes kommunikatsioonistrateegiates esinevad märkimisväärsed puudused ei taganud organisatsioonis asjakohase teabe levitamist dekomisjoneerimise etapi hinnanguliste kulude kohta ning seetõttu ei sisaldanud ühissettevõtte eelnevate aastate raamatupidamisaruanded eraldist sellise kohustuse kohta; märgib, et arvestuseraldise summa kuni 31. detsembrini 2017 on hinnanguliselt 85 200 000 eurot;

Põhitegevusega seotud hanked ja toetused

21. märgib, et 2017. aastal algatati 83 põhitegevusega seotud hankemenetlust ning allkirjastati 69 hankelepingut.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	20.2.2019
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nedzhmi Ali, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Ingeborg Gräßle, Jean-François Jalkh, Wolf Klinz, Monica Macovei, Georgi Pirinski, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Bart Staes, Marco Valli, Derek Vaughan, Tomáš Zdechovský, Joachim Zeller
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Karin Kadenbach

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

19	+
ALDE	Nedzhmi Ali, Martina Dlabajová, Wolf Klinz
ECR	Monica Macovei
ENF	Jean-François Jalkh
GUE/NGL	Dennis de Jong
PPE	Tamás Deutsch, Ingeborg Gräßle, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Tomáš Zdechovský, Joachim Zeller
S&D	Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Karin Kadenbach, Georgi Pirinski, Derek Vaughan
VERTS/ALE	Bart Staes

1	-
EFDD	Marco Valli

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu